

Kracker-rajzok Szegeden

Kétszáz évvel ezelőtt, 1779. december 1-én hunyt el Egerben Kracker János Lukács (1717–1779) osztrák festő. Munkásságára emlékezve a Magyar Nemzeti Galéria kiállítást rendezett. A napokban bezárt sikeres tárlat az élete nagy részét hazánkban töltött neves barokk mester festményein kívül azokat a rajzait is bemutatta, amelyeket a szegedi Móra Ferenc Múzeum őriz. A kiállításon szerepelt 36 lavírozott toll-, illetve vöröskrét-rajz, abból a gyűjteményből származik, amelyet Zsótér Andor szegedi hajósgazda, Mikszáth Kálmán barátja a 90-es évek elején ajándékozott a helyi múzeumnak. E rajzok között olyan vázlatokat találunk, melyek többek között csehszlovákiai és hazai templomok (egri, tiszapüspöki, mezőtárkányi stb.) oltárképeihez készültek. A bibliai témákon kívül az érdekes lapok között arc-, kéz- és drapériatanulmányok is találhatók.

A kiállítás katalógusában szerepeltetett tíz reprodukció közül hat a szegedi rajzok közül való. A Móra Ferenc

Múzeumban megtalálható pompás barokkrajkokról Jávör Anna művészettörténész, a kiállítás rendezője ezeket írja a tárlat katalógusába: „Szerencsésen egészíti ki a kiállítási anyagot a szegedi Móra Ferenc Múzeum újabb meghatározott barokk rajzgyűjteménye, amely Kracker vázlateit, valamennyi korszakát képviselő tanulmányainak és terveinek válogatását tartalmazza. Az együtt megőrzött sorozat bizonyára magának Krackernek a gyűjteménye, amelyet fiatal korától kezdve magával hordott és egyre bővített, hogy — a kor szokása szerint — újabb megbízóinak e rajzokkal is bemutatthassa művészi képességeit, elgondolásait. Jó néhány magyarországi oltárhoz találunk itt tervrajzot — ezáltal mégis bekapcsolódnak kiállításunkba a monumentális festő műfajok —, egyes korai, vagy csehországi megfelelőkhöz társítható vázlatok pedig indokolják Kracker — immár rajzai által képviselt — teljes pályaképének ismertetését.”

Szeles Zoltán

Meghalt Pólya István

Pólya István, a munkásmozgalom régi harcosa, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetésre 71 éves korában elhunyt Szegeden. Pólya István Kisújszállás született 1908-ban, majd családjával felköltözött Budapestre, s így szakmát a fővárosban szerzett. Először a Ganz-gyárban asztalosként dolgozott, s itt már fiatalon bekapcsolódott a munkásmozgalomba. A párt tagja 1930-ban lett. Pólya István röplapok, a forradalmi munkásmozgalom eszméinek terjesztéséért, agitációért, sztrájkok szervezéséért a Horthy-rendszerben többször börtönbüntetésre ítélték.

A felszabadulás után is fővárosi üzemekben végzett pártmunkát, de dolgozott a Dunaiújvárosi Vasműben is. Az 1956-os ellenforradalom leverése után Budapestre került, részt vett a párt újjászervezésében és a Munkásörög megalkotásában. Munkássága elismeréseként megkapta a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Szolgálati Erdemérem, a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem kitüntetését.

Pólya István hamvasztási utáni búcsúztatásáról később intézkednek.

Az MSZMP Szeged városi Bizottsága

Nyitott házban — egymás között

Befejeződtek a Bartók-napok

Két héttel ezelőtt, amikor a Bartók-napok elnevezésű közművelődési eseménysorozatát ünnepélyesen megnyitották, többféle használatba szorított a szokatlan vállalkozásnak. Azt mondtuk akkor: az egyik használat (és célja) lehet, hogy a majdnem egy éve egyesített szegedi művelődési házak öntevékeny csoportjai, ezek irányítói és valamennyi népművelő a nyilvános megméretkezés révén áttekintheti: milyen értékek összegeződtek az átszervezéssel. A Bartók Béla Művelődési Központ által nyitott hálózatban (9 művelődési házban) ugyanis körülbelül 40 kiscsoport működik, klubok, szakkörök, művészeti együttesek. Egymástól eléggé elszigetelten, még akkor is, ha azonos a tevékenységük jellege. Jó ötletnek látszott, hogy megszervezzük nekik és velük ezt az újszerű szemlést: nyilvános rendezvényeken bemutatkozhatnak, ismerkedhetnek egymás eredményeivel, ügyvel, bajaival. Egyik ifjúsági klub tagja meglátja végre, mit csinálnak a másik közösségekben, hátha tanul tőlük; a néptáncos gyerekek megnézik, mivel foglalkoznak a színjátszók, vagy a rajzoló; elbeszélgetnek a nyugdíjasok, a kertbarátok

— akik máskor, máshol talán soha nem találkoztak volna. Az efféle kölcsönösségnek, egymás megismerésének, tapasztalatok cseréjének kárára nemigen lehet, használna inkább. Bár nehéz megfogni, mi az az érték, amivel gazdagodhattak a különféle közösségek tagjai a két hét alatt, a bemutatók közül és az ezeket követő kötetlen beszélgetések hangulatából ítélve sokan voltak, akik jó érzésekkel emlékeznek vissza ezekre a megszervezett ismerkedésekre. Ezután kíváncsiak lesznek egymás dolgaira, ki-ki érezheti, hogy „társaságban van”, amelyben nem közömbös, hogy mit csinál, miért és hogyan. Talán nem becsüljük eléggé e nehezen körülírható értéket, melyek a közművelődés ilyenfajta eseményei révén jutnak az embereknek. Tiszteletre méltó, hogy a Bartók-napok programjainak kitálalói, szervezői, megrendezői és résztvevői most erre figyeltek.

Gondolom, szívesen figyelték volna arra is, hogy „a körökön kívül”, a közösségek hogyan látja a két hét alatt eltelt mindenfélét. A gyerekek, a fiatalok, a felnőttek, az idősök különféle jellegű öntevékeny csoport-

jainak valamennyi bemutatója (más-más színvonalú, de azért valóságos kis műsorokról van szó) nyilvános és ingyenes volt. De a két gyerekeprogram kivételével egyiken sem tömegeltek a kívülálló, az érdeklődők. Számottevő közönsége jórészt csak a hivatásos előadóknak, a színház énekesének volt, a Humor a zenében című esten, és a már-már profiszintű énekkaroknak az eseménysort záró koncerten. A Bartók-napokkal elérték tehát az egyik célt, megmérették a házon belüli értékeket, megkötődtek az ismeretségek. A másiktól, mely szerint szélesebb közönség igényeit kelteni és számolni hivatott a rendezvénysorozat, távolabb maradtak. Jobb szervezés, nagyobb, hatásosabb propaganda kellett volna? Bizonyára. Az is kérdés, mihez viszonyítsunk, amikor értékelünk; más, úgynevezett nagyszabású rendezvények látogatottságához? Egyik másik költséges „est” sem vonz többeket! Vagy a szervezők és résztvevők bizakodó várakozását nézzük? Akkor az érdektelenséget kell emlegetnünk, természetesen az ismeretlen, a nyitottkapus házba be nem lépett közönség érdektelenségét...

S. E.

Ma kezdődik a gyermekkönyvhét

Magyarországon az idén másodszor rendeznek gyermekkönyvhétet; a szegedi eseménysorozat ma, szombaton kezdődik. A Műveltség Könyvtérterjesztő Vállalat erre az alkalomra gyermekrajzpályázatot hirdetett, melynek nyertesei ma délután fél 3-kor az idegennyelvi, könyvészeneműboltban kapják meg az elismerést. A legjobb rajzokat hétfőtől a könyvesboltok kirakataiban láthatjuk. Hétfőn este 6 órakor a megyei tanács általános iskolai diákokthonában ankétot rendeznek; a Kincskereső szerkesztőségének munkatársaival találkoznak a folyóirat olvasói. Ugyanezen a napon délután a Ságvári gyakorló általános iskola oktatási kabinetjében vásárlással egybekötött könyvkiállítás nyílik — természetesen a gyerekeknek szánt kiadványokból.

A megyei és a városi tanács művelődési osztályai, valamint a Somogyi-könyvtár által rendezett gyermekkönyvhéti események között több író-olvasó találkozót tartanak. Kedden délután 10 órakor a Zalka általános iskolai tanulóit, délután fél 3-kor a Csillag téri könyvtár látogatói találkozhatnak Petróvics Istvánnal, akinek műveit a Kincskereső lapja ismerteti már. Horgas Béla és Takács Tibor szintén a város íróvendégei a héten; további kiállítások nyílnak a régi és a legújabb gyermekkönyvekből. Ezen az ünnepi héten rendezik meg a Móra Ferenc prózamondó versenyt és a Ki mit tud Móra Ferencről? vetélkedő megyei döntőit is.

Irodalmi műsor, a Bartók gyermekszínpad bemutatója, bábszínházi premier teszi teljessé a gyermekkönyvhét programját.

Alapanyaggyártók és -feldolgozók kapcsolata

A vállalati gazdálkodás hatékonyságának növelése a jobb, választékosabb hazai ellátás és a versenyképes export nem nélkülözheti az alapanyaggyártók és a feldolgozók együttműködését.

Megállapodás Timföldért alumínium

A magyar-szovjet timföld-alumínium egyezmény keretében a Mineralimpex és a Metalimpex külkereskedelmi vállalatok aláírták a jövő évi export, illetve importmegállapodásukat, a szovjet Raznoimport külkereskedelmi egyesüléssel. Eszerint, hazánk 330 ezer tonna timföldet szállít 1980-ban a Szovjetunióba, ahonnan 160 ezer tonna alumíniumot kap.

Szerződést kötöttek a különböző nehézfémek, így a réz, a magnézium, az ólom, horgany stb. jövő évi importjának egy részéről is.

(MTI)

Műsorajánlat

Ünnepi hangversenyt ad a szegedi MÁV Hazánk munkakörű, fennállásának 90. évfordulója alkalmából ma, szombaton este 6 órakor a szegedi Petőfi Sándor művelődési házban (Rákóczi utca 1.). A műsorban többek között Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Liszt Ferenc, valamint Bach és Händel művei szerepelnek. Vendégként fellép a Vasutasok Szakszervezete szolnoki művelődési központjának férfikara Budai Péter vezényletével, a József Attila Tudományegyetem vegyeskara (vezényel Szécsi József), valamint a padragkúti bányász férfikar, Magyar János vezényletével. A jubiláló kórust Illés Mihály vezényli.

A KISZÖV-klubban (Arany János utca 9.) ma, szombaton este 6 órakor diszkó-programot rendeznek, a lemezlovas Gémes Tamás. Holnap, vasárnap délután fél 3-kor az érdeklődő gyerekeknek Horváth Emil vetít színes rajzfilmeket.

Gyermekfoglalkozás lesz holnap, vasárnap délután 10 órakor a Juhász Gyula Művelődési Központban is. A kicsinyek ezúttal ajándékokat készítenek a Téli-ünnepségre.

Az egyedfejlődés és a törzsfelépítés összefüggése — ezzel a címmel tart előadást dr. Megyeri János címzetes egyetemi tanár holnap, vasárnap délután 11 órakor a szemészeti klinika tantermében a TIT megyei szervezétének A biológia aktuális problémái című szabadegyetemén.

„Nekünk holnap dolgozni kell menni!” — ezzel a címmel jelentkezik a szegedi körzeti tévéstúdió adása holnap, vasárnap 18 óra 25 perckor az 1-es program műsorában. A film a mezőgazdasági üzemekben dolgozó fiatalok tisztavilágos olvasótáborának tapasztalatairól számol be. A Dél-alföldi Krónika decemberi száma 7-én, pénteken 18 órakor jelentkezik az 1-es csatornán.

nek további fejlesztését, javítását. Ennek érdekében kedden tanácskozással ült össze a Textil-, Bőr- és Ruházati Szakszervezetek Szövetségének elnöksége. Az ülésen Kelényi Gábor, a Könyv- és Papírgyártási Minisztérium főosztályvezetője adott tájékoztatást az érintett vállalatok között kialakult kapcsolatrendszer működéséről, az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről.

A vitában is nagy hangsúlyt kapott az az alapelv, hogy az alapanyaggyártó és -feldolgozó vállalatok érdekében kölcsönös megismerésből és az érdekek összehangolásából kell kiindulni.

Szegeden vendégszerepel a Szabadkai Népszínház

Ismét Szegeden vendégszerepel a Szabadkai Népszínház társulata. December 4-én, kedden este 7 órától Jovan Sterija Popovic A felfuvalkodott tőkfej című vígjátékot mutatják be, két részben, a Kisszínházban. A darabról, melynek szerzőjét, Steriját, először tetelték szokatlan hasonlítani Molière-hez, egy század eleji tanulmány azt írja: „A felfuvalkodott tőkfej legnagyobb erénye, hogy írója váratlan fordula-

tokkal valóságos karnevált varázsol a színpadra, a jellemek élnek, mozognak, a cselekmény pergő ritmusú.” A darabot Létmáryi István fordította magyarra, s az előadás rendezője Szabó István, díszlet- és jelmeztervezője Szakács György. A több szerepben Karna Margitot, Szűcs Hajnalkát, Szabó Ferencet, Kerekes Valériát, Albert Jánost, Kovács Frigyeszt láthatjuk.

Kábelgyári vöröskeresztesek

Városi versenyek rendszeres résztvevői, kiállítások szervezői, s gyakran olvasóik a vöröskereszt szülői hálózatában. Előnk és színvonalas vöröskereszt munkát végeznek a kábelgyári alapszervezet tagjai.

A kábelgyárban 1964-ben alakult meg a Vöröskereszt szervezet, 30 taggal. Csaknem tíz évig azonban nem sokat hallattak magukról ezek az emberek. A fordulópontra az 1974-es év jelentette. A választott vezetőség akkor készített először munkatervet, a létszám 150-re emelkedett, s új lendületet kapott 1975-ben a térítésmentes vöröskereszt rendszeres. Szervezetükből vált a munkára 1977-től, a kongresszus évétől: négy alapszervezet és egy csúcsvezetőség irányította a vállalati vöröskereszt munkáját.

Az azóta eltelt két esztendőben megérett az érdeklődés az egészséges életmóddal kapcsolatos tudnivalók iránt. A négy alapszervezetben 560 tag tevékenykedik, s valamennyien fő feladatuknak tartják az ott dolgozók egészségvédelmét, egészségügyi fölvilágosítását. Ezért is szervezik meg minden évben, az idén is, az onkológiai és a cukorbetegséget, a vérnyomás mérését,

a fog- és szemvizsgálatot. Az orvosi előadásokon azonban igen kevesen vesznek részt. Ez talán érthető, hiszen sokan egyéb társadalmi megbízásoknak is eleget tesznek, és a családi életre is kell, hogy maradjon az időből. A kábelgyáriak jó magatartásúak, hogy magnetofonról hallgatnak orvosi előadásokat a Kistélekről buszon bejáró dolgozók. Az egészségnevelésnek egyéb lehetőségeit is felhasználják: kiállításokat rendeznek, plakátokat, szemléltetőanyagokat tesznek közzé, könyveket vásárolnak. Elsősegélynyújtó tanfolyamokat szerveznek, melynek elvégzése után versenyen bizonyítják be a résztvevők tudásukat. A városi vetélkedőn másodikok lettek. Az üzemegészségügyi hónap versenyfelhívására is jelentkezett a vállalat, talán harmadik, az idén első helyezést érték el.

A térítésmentes vöröskeresztben is jeleskednek a kábelgyáriak. Míg 1975-ben 75 vállalkozó szellemű embert tartottak nyilván, tavaly 326-an, az idén 316-an adtak vért. A készenléti brigádok 1977 óta a nap bármely szakában vállalják a vöröskeresztet, ha hívják őket. Elismerésük sem marad el, az idén 35 gyári dolgozót terjesztettek föl a többszöri vöröskeresztjáró kitüntetésre. Sikeres vöröskereszt ünnepeket is rendeznek a vállalatnál.

A családvédelem, a nyugdíjasokkal való törődés, a betegek iránti segítőkészség is mind azt bizonyítja, hogy nem maradt hatástalan az egészségnevelésre, felvilágosításra fordított energia. A gyári vöröskeresztetek azonban még mindig nem elégedettek eredményeikkel; kutatják, keresik az újabb, még hatásosabb nevelési módszereket.

Ch. A.

Segítik a lakásépítést a vasipari üzemek

Az ötéves tervidőszakban eddig több mint 27 ezer családlakás gondjainak megoldásában segítettek a vasipari üzemek; a lakásépítések támogatására több mint egymilliárd forintot fordítottak. A vasasszakszervezet pénteki, tegnapi elnökségi ülésén egyebek között a munkáslakás-építés szerepét napirenden.

Megállapították: helyes, hogy a vállalatok fejlesztési és részesedési alapelvűen erre a célra is felhasználják a pénzt. A társadalmi munkából származó bevételek jelentős részét is a dolgozók la-

kasépítésének támogatására fordítják. Bevált a telepszerről lakásépítés, de arra is van példa, így Csepelen és az Egyesült Izzóban, hogy társasházakat szerveztek a munkásoknak. Máshol szövetkezeti lakótelepek építésébe kezdtek.

A szakszervezet elnöksége hangsúlyozta, a jövőben a társasokkal és az építőipari vállalatokkal szorosabb együttműködést kell kiépíteni annak érdekében, hogy az átadások ne csússzanak, kevesebb legyen a minőségi kifogás. (MTI)